

ΕΝΟΤΗΤΑ 17

Βιβλίο

A1.

1. Επιστημονική φαντασία 2. Μυθιστόρημα 3. Διήγημα 4. Ποίηση 5. Εγκυκλοπαίδεια 6. Λεξικό 7. Εγχειρίδιο 8. Αυτοβιογραφία/Βιογραφία 9. Παραμύθι 10. Εκπαιδευτικό βιβλίο 11. Κόμικς 12. Ιστορικό μυθιστόρημα 13. Μυστηρίου/Θρίλερ 14. Κωμωδία

A2.

αντίτυπο - β, φυλλομετρώ - γ, βιβλιοθηκάριος - α, βιβλιοφάγος - β, επανέκδοση - α, εξευγενίζω - γ, νοερός - α, ελκυστικός - β, αποδελτιώνω - β, εμπορικός - γ

A3.

1 - δ, 2 - στ, 3 - ζ, 4 - α, 5 - η, 6 - γ, 7 - β, 8 - θ, 9 - ι, 10 - ε

B1.

Σχετικά **όψιμο** στην εξέλιξη του δυτικού πολιτισμού -ως τυπογραφικό κατόρθωμα, ως ιδιόκτητο αντικείμενο- το βιβλίο αντιπροσωπεύει και μια από τις ακλόνητες δεισιδαιμονίες. Ο άνθρωπος του βιβλίου **ενσαρκώνει** κάτι ανώτερο, έρχεται από μια βαθύτητα που δεν είναι εφικτή στον κοινό θνητό. Αυτός που διαβάζει, πιθανώς να έχει τέσσερα μάτια, αυτός που μελετά τις γραφές, πιθανώς να σκέπτεται με δύο κεφάλια. Άλλοτε, αυτή η άποψη είχε όντως βάση. Σε κοινωνίες όπου η γραφή (και η ανάγνωση, φυσικά) αποτελούσε προνόμιο πανίσχυρων μειοψηφιών, ο **αστοιχείωτος** κατείχε αυτόματα μια κατώτερη κοινωνική βαθμίδα. Τα «γράμματα» ήταν μυστική δύναμη, θείο δώρο, κατά συνέπεια, ανήκαν σε λίγους και ισχυρούς. Οι προνομιούχοι, άτομα των μεγάλων ευθυνών και της **ραστώνης**, δεν είχαν σχέση με τη **χειρωναξία**, τον πόλεμο, τον όποιο σωματικό μόχθο... Συνέβαινε, δηλαδή, το αντίθετο από αυτό που συμβαίνει σήμερα. Ο εκδημοκρατισμός και η **αθρόα** κατανομή των αγαθών του πνευματικού πολιτισμού, καταργώντας τα ιερατεία, κατάργησε και τα όρια του πνευματικού προβαδίσματος. Όλα ανήκουν σε όλους. Το βιβλίο **διάβηκε** θριαμβευτικά το κατώφλι του **πληθείου**, ώστε κάθε κοινωνία να είναι κοινωνία πολιτών, κοινωνία εργατών και αγοραστών, όπως και κοινωνία αναγνώστων. Ωστόσο, η τυπογραφική αφθονία δεν άργησε να γεννήσει τα αντίθετα αποτελέσματα. Το ζήτημα σήμερα δεν είναι η αγορά, η κατοχή ή η ικανότητα ανάγνωσης του βιβλίου, αλλά κάτι πολύ απλούστερο: ο χρόνος και η αναγκαιότητά του. Βιβλία που κάποτε είχαν το σπάνιο κύρος της αλήθειας, μετά από μία δεκαετία, **υποβιβάζονται** σε έναν άψυχο όγκο χαρτί. Λείπει μήπως η καθοδήγηση, η σοφή εκλογή, η **μύηση**; Πιθανώς, αλλά συνάμα ισχύει και η άποψη ότι -όπως ο έρωτας- το βιβλίο έχει τη δική του ώρα: μιλάει μόνο σε κάποιες στιγμές, ενώ τις περισσότερες φορές μένει κλειδωμένο και βουβό.

B2.

2. η διεκδίκηση του τίτλου του εκλεκτού αναγνώστη, 3. η επαναφορά στην εφηβεία μου, 4. η αίσθηση μιας τρυφερότητας, 5. η έγερση των συγγραφέων, 6. η συνομιλία των συγγραφέων μαζί μου, 7. η ολοκλήρωση πολλών βιβλίων, 8. η τάση της ενοποίησης σε έναν αλλόκοτο χωροχρόνο. Ύψος: με την ονοματοποίηση το ύψος γίνεται πιο επίσημο και επιστημονικό.

B3. α.

1 - β, 2 - α, 3 - β 4 - α

B3. β

ι. **Αφόρμηση από επικαιρότητα** (επιβεβαίωση του επικαιρικού χαρακτήρα με τη χρήση ενεστώτα): όλη η 1η

παράγραφος και συγκεκριμένα η Θ.Π. : *Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια δημοφιλής τάση στο χώρο του βιβλίου, τα ηχητικά βιβλία, γνωστά με την αγγλική τους ονομασία "audio books".*

ii. **Αναφορική λειτουργία της γλώσσας:** *Είναι σαφές ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι τα επιλέγουν έναντι των παραδοσιακών βιβλίων και των eBooks (βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή).*

iii. **Πληροφοριακός - αντικειμενικός χαρακτήρας:** *Ερευνητές στο Πανεπιστήμιο της Βαλένθια, μεταξύ 2000 και 2022, αξιολόγησαν σχεδόν 470.000 συμμετέχοντες στην έρευνά τους και κατέληξαν στο ότι η έντυπη ανάγνωση για μεγάλο χρονικό διάστημα θα μπορούσε να ενισχύσει τις δεξιότητες κατανόησης κατά έξι έως οκτώ φορές περισσότερο από την ψηφιακή ανάγνωση, πόσο μάλλον από την ηχητική ανάγνωση.*

iv. **Εξωτερικά χαρακτηριστικά:** Τίτλος, πηγή δημοσίευσης

B4.

- 1 - β,
- 2 - α

3α. Αναγνωσιμότητα είναι η αρετή ενός βιβλίου ή οποιουδήποτε τυπωμένου κειμένου. Αυτή ορίζεται ως «το συνολικό άθροισμα όλων εκείνων των στοιχείων τα οποία ενυπάρχουν σ' ένα δεδομένο τυπωμένο υλικό που επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης».

3β. οριστέα έννοια → Αναγνωσιμότητα, **γένος** → αρετή ενός βιβλίου ή οποιουδήποτε τυπωμένου κειμένου, **ειδοποιός διαφορά** → το συνολικό άθροισμα όλων εκείνων των στοιχείων τα οποία ενυπάρχουν σ' ένα δεδομένο τυπωμένο υλικό που επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης.

3γ. Πρόθεση του συγγραφέα είναι να προσδιορίσει με ακρίβεια την έννοια «Αναγνωσιμότητα» στα τυπωμένα έργα/βιβλία, ώστε να την καταστήσει σαφή στον αναγνώστη και να αποτρέψει τη σύγχυση με άλλες συναφείς. Διευκολύνεται έτσι η ανάγνωση του κειμένου και επιτυγχάνεται μεγαλύτερη κατανόηση από τον αναγνώστη.

B5.

- 1 - β, 2 - β, 3 - α, 4 - α, 5 - α.

Γ1.

2. Η ταύτιση με τους ήρωες των βιβλίων και προπαντός με εκείνους που διαθέτουν διαφορετικούς χαρακτήρες και διαφορετικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά συμβάλλει στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης στους νεαρούς αναγνώστες και στη μείωση των στερεοτυπικών αντιλήψεων.
3. Η επαφή με τον γραπτό λόγο μέσω των βιβλίων συντελεί στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου των νέων, βελτιώνει την έκφραση, διαμορφώνει πλουσιότερη γλώσσα και οδηγεί σε καλύτερες γραπτές και προφορικές δεξιότητες.
4. Η ανάγνωση βιβλίων συμβάλλει στην ψυχική ηρεμία, εφόσον είναι μια γαλήνια δραστηριότητα, βοηθά στην αντιμετώπιση του άγχους και προσφέρει συναισθηματική ανακούφιση από τα καθημερινά προβλήματα και ψυχική ευεξία.
5. Μέσω της ανάγνωσης βιβλίων ενισχύεται η φαντασία των νέων, διευρύνονται οι πνευματικοί τους ορίζοντες και η σκέψη τους γίνεται πιο δημιουργική.
6. Τα βιβλία διατηρούν σε υψηλό επίπεδο τη νοητική λειτουργία των νέων, προσφέρουν πολύτιμες γνώσεις, διευκολύνουν την ακαδημαϊκή τους επιτυχία και τους ωθούν στη δια βίου παιδεία.

Δ1.

Το απόσπασμα αναδεικνύει τη δίψα του παιδιού για γνώση και ανάγνωση, τη μαγεία της ανακάλυψης του βιβλίου και τη σημασία της προσωπικής επαφής με την ιστορία και τη φαντασία. Παράλληλα, παρουσιάζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα παιδί σε ένα φτωχικό, αγροτικό περιβάλλον για να αποκτήσει πρόσβαση στη γνώση.

Δ2. α.

1 - iv, 2 - vi, 3- i, 4 - ii, 5 - iii, 6 - v.

Δ2. β.

1 → 2 - vi, 2 → 4 - ii, 3 → 5 -iii, 4 → 1 - iv, 5 → 6 - v, 6 → 3 - i.

Δ3.

Σήμερα πολλοί νέοι δεν δείχνουν τον ίδιο ζήλο για την ανάγνωση βιβλίων, όπως ο ήρωας του κειμένου, λόγω της υπερπληροφόρησης και της έλξης της τεχνολογίας. Ωστόσο, υπάρχουν και νέοι που αγαπούν τη γνώση και τη φαντασία, ανακαλύπτοντας στα βιβλία έναν τρόπο να ταξιδεύουν, να μαθαίνουν και να καλλιεργούν τη σκέψη τους.

Ε1.

1. βελτίωση 2. από λάθη 3. μέσο 4. καλύτερη κριτική 5. το 6. καλύτερη αντιμετώπιση 7. από 8. την προσοχή 9. όλες 10. στο.

ΣΤ.

γ. φτερά